

Crna Gora
Ministarstvo vanjskih poslova
Generalni direktorat za multilateralne poslove

Adresa: Stanka Dragojevića 2
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 416 355
fax: +382 20 225 702
www.gov.me/mvp

Br: 5/1-900/25-3648

12. septembar 2025.

Informacija

o aktivnostima finansiranim iz Fonda Ujedinjenih nacija za ubrzani razvoj Crne Gore

Fond Ujedinjenih nacija za ubrzani razvoj Crne Gore (*Montenegro Acceleration Fund-MAF*), predstavlja mehanizam udruženog finansiranja i platformu za strateška i inovativna partnerstva Vlade Crne Gore i UN sistema u zemlji, čiji je cilj ubrzanje sprovođenja Agende za održivi razvoj do 2030, ostvarivanja ciljeva održivog razvoja (SDGs) u Crnoj Gori i procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Fond pruža podršku prioritarnim razvojnim oblastima u skladu sa Nacionalnom strategijom održivog razvoja, Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji i Okvirom saradnje za održivi razvoj Vlade Crne Gore i UN sistema u zemlji (UNSDCF) za period 2023-2027.

Kao strateška platforma, usklađena sa nacionalnim i međunarodnim agendama – posebno Agendom 2030 za održivi razvoj, Fond ima za cilj ubrzanje društvenog napretka, unapređenje ekološke održivosti i inkluzivnog razvoja, uz ispunjavanje obećanja „da niko ne bude zapostavljen“ (*leave no one behind*).

Tematski, Fond se oslanja na novi Okvir saradnje Vlade Crne Gore i UN sistema za održivi razvoj (UNSDCF) za period 2023-2027, dokument koji definiše tri strateška prioriteta rada UN u Crnoj Gori: inkluzivni ekonomski razvoj i održivost životne sredine; razvoj ljudskog kapitala, smanjenje ranjivosti, socijalna inkluzija; i društvena kohezija, upravljanje u službi građana, vladavina prava i ljudska prava.

Upravljanje Fondom povjereno je Zajedničkom upravnom odboru kojem, u ime UN sistema u zemlji, predsjedavaju rezidentni koordinator i savjetnik predsjednika Vlade, u ime Vlade Crne Gore. Sekretarijat Fonda vodi Kancelarija rezidentnog koordinatora UN u Crnoj Gori, dok Multipartnerski povjerenički fond UN (*UN Multi-Partner Trust Fund Office*) obavlja funkcije administrativnog agenta.

U prethodnoj godini prikupljena su dodatna sredstva za realizaciju aktivnosti Fonda. Sredstva su opredijelile Austrija (500.000 EUR), Švajcarska (270.000 USD) i Irska (35.000 USD). Crna Gora je, takođe, opredijelila kontribuciju u iznosu od 200.000 EUR, u skladu sa Standardnim administrativnim sporazumom (SAA) potpisanim u februaru 2023. između Vlade Crne Gore i UN sistema u zemlji, a koji propisuje obavezu isplate iznosa od 1 milion eura u pet jednakih tranši, u periodu 2023-2027. Evropska unija opredijelila je 2 miliona USD u cilju uspostavljanja EU okvira za Fond (*EU Window of the MAF*) koji će podržati aktivnosti u pravcu ubrzanja Agende 2030 i pristupanja EU, kao i finansirati aktivnosti UN organizacija angažovanih u određenoj oblasti, u skladu sa UNSDCF i strateškim smjernicama Nadzornog komiteta reformskih sredstava EU (EURF).

S tim u vezi, u skladu sa zaključcima Vlade Crne Gore br. 07-011/23-78/2 od 26. januara 2023, Vlada je zadužila Ministarstvo vanjskih poslova da, u periodu 2023-2027, godišnje priprema i Vladi dostavlja informaciju o aktivnostima finansiranim iz Fonda tokom prethodne kalendarske godine sa predlogom uplate sredstava za tekuću godinu. Dodatno, Vlada je zadužila Ministarstvo vanjskih poslova da potrebna sredstva za finansiranje Fonda planira godišnjim zakonom o budžetu Crne Gore.

U drugoj godini rada, Fond je nastavio sa realizacijom projekata koji su, uz podršku šest agencija UN, nacionalnih i lokalnih vlasti, te civilnog društva, inicirani nakon uspostavljanja ovog finansijskog mehanizma. Projekti koji podstiču međusektorska partnerstva i jačanje institucionalnih kapaciteta, istovremeno uvezujući inkluzivnost, inovacije i digitalnu transformaciju su:

- 1) Strateški prioritet inkluzivnog ekonomskog razvoja i održivosti životne sredine: „EmpowHER Crna Gora: Podsticanje inkluzivnog ruralnog razvoja“- agencije zadužene za implementaciju su UNDP i FAO. Projekat je doprinio unapređenju inkluzivnog ekonomskog razvoja i ekološke održivosti osnaživanjem žena u seoskim sredinama i integracijom rodno odgovornih strategija u postojeće poljoprivredne politike Crne Gore. U okviru projekta, sproveden je Poljoprivredni popis koji je uključivao rodnu komponentu 2024, a predstavlja ključnu promjenu u prepoznavanju i sistematskom evidentiranju doprinosa žena na selu poljoprivredi i široj ekonomiji. Izrađenim procjenama i analizama rodne ravnopravnosti u zemlji, mapiranjem finansijske podrške za žene preduzetnice, te brojnim drugim projektnim aktivnostima pružen je doprinos oblikovanju ekonomske agende za sjevernu Crnu Goru i jačanju ekonomskog potencijala i položaja žena u ruralnim područjima.
- 2) Strateški prioritet razvoja ljudskog kapitala, smanjenja ranjivosti i socijalne inkluzije: „Digitalno, inkluzivno i transformativno: Kvalitetno obrazovanje za Crnu Goru“- agencije zadužene za implementaciju su UNICEF, UNESCO i ILO. Realizacija projekta doprinijela je jačanju digitalnog obrazovanja širom zemlje, kroz unapređenje Strategije digitalizacije obrazovnog sistema 2022-2027. i sprovođenje obuka za djecu, adolescente, nastavnike i roditelje u pravcu njihovog prilagođavanja okruženju digitalnog obrazovanja. Projektnim aktivnostima postavljena je osnova za nacionalnu reformu obrazovanja i digitalnu inkluziju s ciljem postizanja boljih obrazovnih ishoda i sticanja potrebnih vještina.
- 3) Strateški prioritet društvene kohezije, upravljanja u službi građana, vladavine prava i ljudskih prava: „Digitalizacija lokalne samouprave u Crnoj Gori“- agencije zadužene za implementaciju su UNOPS i ITU. Realizacijom projekta pruža se podrška daljem razvoju sistema e-uprave u Crnoj Gori opremanjem lokalnih samouprava infrastrukturom, vještinama i sistemima potrebnim za pružanje modernih, pristupačnih i digitalnih usluga usmjerenih na građane. Kroz sveobuhvatnu procjenu e-uprave u 25 crnogorskih opština, u saradnji sa Ministarstvom javne uprave, pružen je uvid u digitalnu spremnost, infrastrukturu, ljudske kapacitete i strateško planiranje svake opštine, te je odabrano šest pilot opština za sljedeću fazu implementacije projekta u 2025.
- 4) Ad hoc alokacija: „Optimizacija koordinacije razvoja: Projekat za unapređenje planiranja i izvještavanja putem unapređenja informacionog sistema“ - agencija zadužena za implementaciju je UNDP. Realizacijom aktivnosti pruža se tehnička pomoć s ciljem unapređenja funkcionalnosti i korištenja sistema implementacije integrisanog strateškog planiranja (ISPI). Sprovođenje projekta utiče na poboljšanje

dostupnosti podataka, institucionalnu efikasnost koherentnost politika u svim sektorima.

U odnosu na EU okvir za Fond, u prethodnom periodu podržane su tri aplikacije i predložene za dalju implementaciju od strane UN sistema:

- 1) Tranzicija - alati i strategije za mala i srednja preduzeća (SMEs) - podnosilac prijave Ministarstvo ekonomskog razvoja;
- 2) Jačanje upravljanja sektorom za istraživanja i inovacije u Crnoj Gori - podnosilac prijave Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija;
- 3) Unapređenje procesa EU reformi u Crnoj Gori - podnosilac prijave Generalni sekretarijat Vlade.

U narednom periodu planirano je:

nastavak realizacije započetih projekata;
iniciranje aktivnosti u pravcu kreiranja politika zasnovanih na dokazima, institucionalizacije uspješnih modela i jačanja lokalnog vlasništva;
sprovođenje konsultacija na nivou rezultatskih grupa i identifikovanje glavnih razvojnih izazova koji se mogu adresirati kroz zajedničke aktivnosti UN;
revizija Pravilnika o radu u skladu sa naučenim lekcijama iz drugog ciklusa alokacije;
ažuriranje sastava Zajedničkog upravnog odbora, kako bi se obezbijedila godišnja rotacija članova;
podnošenje zahtjeva donatorima za alokaciju treće tranše, u skladu sa već opredijeljenim kontribucijama;
organizacija sastanka Zajedničkog upravnog odbora u cilju definisanja ključnih oblasti za naredni, treći poziv za podnošenje projektnih predloga;
dodatni naponi u pravcu unapređenja okvira za privatni sektor;
kontinuirana kampanja za prikupljanje sredstava radi privlačenja novih donacija;
kontinuirano unapređenje modaliteta rada Fonda.